

SINGLES ACADEMY

DeMorgen.

De verborgen pijn van de onvrijwillig celibataire man

(De Morgen, 05/05/2018, Kim Van de Perre)

Ze hadden het al niet makkelijk. En sinds Alek Minassian de Incel-revolutie aankondigde en in Toronto op een mensenmassa inreed, nog veel minder. Gesprekken over en met Vlaamse incels, 'onvrijwillig celibataire mannen'. "Het meisje dat ik kuste, voelde de klik niet. Tja, die klik kun je niet kopen."

Jan (35) leeft al vier jaar celibetair. Niet dat hij het priesterschap ambieert, of zich bewust opspaat voor een tantrisch-erotische marathonsessie. De IT'er wil graag seks en een relatie. Maar als hij al datet, draaien die afspraakjes op niets uit. Bij twee vrouwen had hij hoop. Maar de eerste verhuisde naar het buitenland, en de tweede kwam kort na hun date iemand anders tegen met wie 'het beter klikte'. Of ze niet gewoon vrienden konden zijn? Jan zucht. "Soms denk ik dat er 'friendzone' op mijn voorhoofd staat getatoeëerd."

Voor zijn laatste (korte) relatie afsprong, was hij ook negen jaar single. Hoe langer alleen, hoe moeilijker het wordt. "Als je als man geen relatie en evenmin seks hebt, krijg je een stigma. Een 'echte vent' moet zagezegd vrouwen kunnen versieren. In Gent zeggen ze: een goede bok moet stinken. Anders gaan velen er automatisch van uit dat er iets scheelt. De stereotiepe invulling van mannelijke vrijgezellen in Hollywoodfilms helpt evenmin: je hebt de enge weirdo's en de losers." Jan voelt zich in geen van de twee categorieën thuis. "Maar je ziet vrouwen denken: wat is er mis met jou?"

'Achterbakse hoeren'

Dat stigma is er sinds vorige week niet minder op geworden. Allemaal de schuld van Alek Minassian. De 25-jarige Canadees reed op 23 april met een truck bewust in op een mensenmassa in Toronto en maakte tien doden. Dat de meeste slachtoffers vrouwen waren, bleek geen toeval. Minassian had daarvoor op Facebook verkondigd dat 'de Incel Revolutie was begonnen'.

Geen kat die voordien al van de term had gehoord. Maar plots hadden media wereldwijd het over een fenomeen. Incels, of Involuntary Celibates, zoals ze zichzelf noemen, zijn gefrustreerde mannen die er niet in slagen een romantische of seksuele relatie aan te knopen. Ze vinden dat ze als vent recht hebben op seks, en leggen de schuld bij het feminisme dat ze het enkel met hun rechterhand moeten stellen. Ze omschrijven zichzelf als nerdy manlets, zijn kwaad op de knappere casanova's of Chads die met de knapste vrouwen, de Stacy's, gaan lopen.

Verzamelen doen ze - anoniem - in de donkerste krochten van het internet, op fora als Reddit en 4Chan. Sommigen louter om steen en been te klagen, anderen om pure vrouwenhaat te spuwen en zelfs - zoals Minassian - op te roepen tot gewelddadige opstand en wraak, verkrachting of zelfs - massamoord. Op incels.me werd Minassian door gelijkgezinden alvast tot messias gekroond, net als Elliot Rodger die in 2014 zes mensen doodde op een campus in Californië. Omdat hij nog maagd was op zijn 22ste.

Op incels.me is al zeker één Belg actief. Onder het pseudoniem Feminismscancer omschrijft hij zich als een 41-jarige kalende man ('1,67 meter klein') met sociopathische trekken, die ergens in Vlaanderen woont. Meer bepaald: in de kelder van zijn ouders. Feminismscancer noemt vrouwen

'fucking achterbakse en wreedaardige' hoeren, die geen greintje compassie hebben met 'mannen zoals hij'. Hij haat transeksuelen, wijt zijn asexueel bestaan aan biologie en de veranderende man-vrouwpatronen en zou naar eigen zeggen met veel plezier op een knop duwen om de wereld te verwoesten.

Volgens de Nederlandse krant Trouw tellen internationale incelfora honderdduizenden leden, onder wie ook Nederlanders. Andere media vragen zich af hoeveel van hen een mogelijke terreurdreiging zoals Rodger en Minassian inhouden.

Pandapunten

De Gentse seksuoloog Wim Slabbinck stelde in 2016 in De Morgen vast dat steeds meer mannen die nog nooit seks hadden gehad bij hem aanklopten voor hulp. Late twintigers en dertigers die worstelden met hun seksloze bestaan. Maar van misogyne incels zag hij in zijn eigen praktijk nog geen aanhangers. "Soms wel narcistische mannen die aan de criteria voldoen en een fascinatie kunnen ontwikkelen voor die ideologie, omdat ze de schuld voor hun seksuele frustraties altijd bij anderen leggen", zei Slabbinck vorige week in deze krant.

Relatietherapeute Rika Ponnet wil de dreiging van de misogyne onlinecultuur niet relativiseren, maar nuanceert: "Dit is een absolute minderheid." Zelf waarschuwt ze in de eerste plaats voor een ander gevaar: dat alle onvrijwillig celibatairen op één hoop worden gegooid. "Mannen als Minassian zijn psychopaten."

De onvrijwillig singlemannen die bij haar relatiebemiddelingsbureau Duet aankloppen voor hulp zijn allerm minst vrouwenhaters die tot een geheim genootschap behoren dat het op feministen heeft gemunt. "Faalangst zie ik het vaakst en dat uit zich op veel manieren: van de lat bijzonder hoog leggen tot een verkrampde houding aannemen in het gezelschap van vrouwen."

Mannen zoals Jan. En zoals Sander: 35 en ondertussen al tien jaar onvrijwillig vrijgezel. Op die tien jaar heeft hij grosso modo al evenveel afspraakjes gehad met vrouwen. "Ik ben niet bepaald het jagerstype. Op één date heb ik toch al mijn moed bijeengeraapt en het meisje gekust. Maar ze voelde de 'klik' niet. Tja, die klik kun je niet kopen."

De architect heeft het daten voorlopig afgezworen. Geen zin meer "om weer het deksel op de neus te krijgen" of weer die klik mis te lopen. "Ik leg me neer bij mijn singlestatus. Op dit moment zie ik het niet gebeuren: dat ik in de toekomst een goed lief tegenkom. Ik heb veel vrienden, maak mooie reizen, focus op mijn werk. En ik sport heel vaak. Al denk ik soms dat die overvolle agenda fungeert als opvulling van een bepaalde leegte."

Aan seks tegen betaling, of gratis onenightstands waagt Sander zich niet. "Vrijen zonder gevoelens: ik zou dat niet kunnen. Ik moet eerst verliefd zijn." Hij zegt dat leven zonder seks - of beter: seks met z'n twee - na een tijd een gewoonte wordt. "Je gaat er niet aan dood. (lacht) Ik mis het wel. Het blijft een dierlijk instinct. Maar ik berust er gewoon in. Tegen anderen probeer ik het gemis weg te lachen. Als vrienden al zwanzend zeuren dat ze na een seksloze week weer wat 'pandapunten' hebben verzameld, zeg ik dat ik ondertussen al een hele puntenencyclopedie heb bijeengespaard."

Nog meer dan de 'daad' an sich, de fysieke ontlading, de endorfines, mist IT'er Jan (35) de connectie die met seks gepaard gaat. De bevestiging dat een vrouw je wilt. "Ik herinner me nog het gevoel na een vrijpartij, wanneer je in bed ligt na te hijgen: alsof je de wereld aankunt." Al vier jaar zonder heeft helaas ook het omgekeerde effect. "Bij elk blauwtje dat je loopt, krijgt je zelfvertrouwen weer een knauw."

Rika Ponnet spreekt van een vicieuze cirkel: "Na een zoveelste afwijzing voel je je - onterecht - een loser, bijna abnormaal, en die toegenomen onzekerheid straalt je ook uit. Waar vrouwen dan weer op afknappen."

Fragiel ego

Vorig jaar probeerde Jan even, heel even, Tinder uit. Als geestig experiment, samen met een vriendin. Zij had elke dag wel een match. Hij na drie maanden geen enkele. Sommige vrouwen kunnen in hun afwijzing ook gruwelijk meedogenloos zijn. 'Jij denkt toch niet dat ik ooit met iemand zoals jij zou slapen?' kreeg Jan al naar het hoofd geslingerd.

Jan: "Dat doet iets met het fragiele ego van een man. Dan denk je wel twee keer na voor je nog op een vrouw afstapt. Bij momenten voel je je compleet unloveable: 'Fuck my life. Geen enkele vrouw wil mij, ik ga nooit nog iemand vinden.'" Op alle andere vlakken in mijn leven ben ik nochtans een - optimist."

Maar ondertussen zie je je vrienden wel allemaal aan een lief geraken. Jan verloor zelfs een goede vriend door zijn aanhoudende singlestatus. "Die maat wou tijdens etentjes met bevriende koppels geen oneven aantal aan tafel. Te ongezellig."

'Is het dit maar?'

Vergeet het cliché van de nerd die nooit zijn tanden poetst en zijn dagen slijt achter een computerscherm. De mannen die aankloppen bij datingbureaus en singlecoaches stemmen doorgaans niet overeen met het traditionele beeld van 'de eeuwige single'. Vaak zijn ze hoogopgeleid, verzorgd, bemiddeld en professioneel succesvol. Cru gesteld: waar loopt het dan mis?

Op dezelfde punten als bij vrouwelijke onvrijwillige singles, zeggen therapeuten en sociologen. Vaak begint het al bij een moeizame start in de puberteit, door gebrek aan sociale vaardigheden of assertiviteit. Zaken die je niet plots op je 30ste leert, zeker niet als je al achterophinkt qua ervaring. Jan had dan weer meer succes in zijn tienerjaren. Tot zijn zelfbeeld een knak kreeg: "Als een meisje na de seks zegt: 'is het dit maar?', kruipt dat in je hoofd."

Ook keuzestress ("Ga ik de échte match niet mislopen als ik nu kies?"), een te druk sociaal singleleven en te hoge verwachtingen spelen mee. Of zoals Sander zegt: "Het is niet omdat ik al tien jaar single ben, dat ik voor de eerste de beste vrouw ga. Als je al lang alleen bent, word je net egoïstischer."

Sociale media en het world wide web hebben het ironisch genoeg ook niet makkelijker gemaakt. "Ja, er is meer keuze, maar ook meer competitie", zegt **Karianne Dewitte** van **Singles Academy**. "Vrouwen hoeven geen jongen leer uit het dorp te kiezen, maar kunnen gewoon een lief shoppen op het internet. En vice versa. De verwachtingen langs beide kanten zijn hoger geworden. Singles hebben best een lang, en niet altijd realistisch, eisenpakket."

Jan beweert niet dat hij 'de ideale man' is. "Ik ben geen Brad Pitt en ik rook sigaren. Maar ik heb een goed betaalde job, een eigen huis, een vaste vriendenkring en een sportwagen. Op papier zou dat moeten volstaan om makkelijk van 't straat te geraken, denk je dan." Maar ervaring leert dat vrouwen daar niet per se naar op zoek zijn.

Hij krijgt vaak van vrouwen te horen dat hij zo lief is, een goede en loyale gast. Zoiets staat mooi op je cv, maar is niet bepaald een afrodisiacum in de datingwereld. Jan vermoedt dat hij de bad boy-allure mist. "Ik ben een meter negentig, maar iedereen noemt mij nog steeds 'Jantje'. Schoonmoeders zien me graag komen. Hun dochters huilen op mijn schouders uit als een andere, niet zo goede kerel hun hart heeft gebroken. Ergens klopt dat toch niet?"

Ook Sander kan het even niet meer aan om een vrouw haar nieuwe beste vriend te worden. "Soms denk ik dat ik als macho meer succes zou hebben."

Dominante mannenrol

Bij mannen als Sander en Jan blijft het bij die ontgoochelende vaststelling. Zij distantiëren zich van andere incels op internetfora bij wie ontgoocheling plaatsmaakte voor diepgewortelde frustratie, woede en zelfs haat. "Ik ben gewoon de perfecte gast en toch gooien jullie vrouwen je voor vreselijk irritante types", schreef Elliot Rodger in zijn manifest voor zijn aanslag.

Criminologen en psychologen hebben tal van theorieën over zijn daad en motieven in 2014, en die van Minassian nu. Sommigen menen dat het gaat om mannen met een extreem laag zelfbeeld die zich ook op andere vlakken in de maatschappij en hun leven misprezen, misbruikt en/of afgewezen voelen. Anderen spreken net van een combinatie van white men privilege en narcisme: ook al lijkt het dat ze zichzelf haten, ze vinden zichzelf net te goed voor vrouwen, anderen en de wereld tout court en begrijpen niet dat anderen dat niet erkennen.

Op internetfora leggen deze gefrustreerde incels de schuld bij de zogezegde 'doorgeslagen' emancipatie van de vrouw en gewijzigde man-vrouwverhoudingen. Ze willen hun 'dominante rol als man' terug.

De onvrijwillig celibataire mannen die relatietherapeute Ponnet over de vloer krijgt, zijn gelukkig iets minder obsessief reactionair. Zij leggen de verantwoordelijkheid van hun niet zo happy singlebestaan in de eerste plaats bij zichzelf. Ponnet: "Wel komen ze vaak uit een zogezegd klassiek gezin met traditionele rolpatronen. Dat verwachtingspatroon en beeld dat ze meekregen als kind kan een rol spelen bij het daten."

Bij Jan is dat alvast het geval. "Als mijn vader vroeger vertelde over zijn versierpogingen, ging dat in de trant van: 'je gaat naar een thé dansant, trekt een vrouw tegen je gilet en daar trouw je mee'. Vandaag is het net iets complexer geworden."

Maar onder het motto 'moeilijk gaat ook' waagt hij nog een poging op de relatiemarkt. Hij heeft zich ingeschreven bij een datingbureau. "Vrienden schrokken toen ik dat vertelde. Zij hadden het blijkbaar al opgegeven dat ik nog iemand zou vinden." (lacht)

Dat geldt nog niet voor hemzelf. "Het leven lijkt me gewoon leuker met twee. Maten met een gezin vragen soms al lachend of ze geen weekje met mij van leven mogen ruilen. Mijn antwoord is altijd - hetzelfde. Onmiddellijk! Ik zou een week lang de slaapkamer niet meer uitkomen."

Jan en Sander wilden niet met hun echte naam in de krant.